

PRZYGŁAD PRASY ZAGRANICZNEJ

CODZIENNY BIULETYN
WYDZIAŁU PRASOWEGO

MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH

Rok VIII

Warszawa, piątek 11 sierpnia 1933 r.

Nr. 182

ADRES REDAKCJI: ul. Marsz. Focha 1. Telefon 545-90 wewn. Nr. 16

TREŚĆ: Sprawy polskie: Sytuacja polityczna i gospodarcza w Polsce. — Polska a Niemcy. — Polska a Gdańsk. — Polska a Litwa. — **Zagadnienia ogólne:** Austria a Niemcy. Démarche mocarstw. — Sytuacja polityczna w Niemczech. Polityka zagraniczna III-ej Rzeszy. — Rewizjonizm węgierski. — Sytuacja polityczna i gospodarcza w Z. S. R. R. — Sytuacja polityczna w Czechosłowacji. — Sytuacja polityczna w Rumunji. — **Różne.**

SPRAWY POLSKIE

SYTUACJA POLITYCZNA I GOSPODARCZA W POLSCE.

The Manchester Guardian 8.VIII. zamieszcza art. wst. o wewnętrznej polityce marszałka Piłsudskiego od roku 1926 oraz o zamierzonych zmianach w konstytucji. Artykuł jest zatytułowany „Paradoksalna dyktatura”.

Prager Presse 10.VIII. w art. wst. pisze, że po 7 latach doświadczeń Polska staje wobec ostatniego aktu przewrotu majowego, jakim byłaby zmiana konstytucji. Dziennik omawia poprzedni projekt, rozpatrywany już częściowo w sejmie oraz nowy projekt płk. Sławka i podnosi, że obóz rządowy będzie broił swego projektu, wobec tego należy się spodziewać ostrej walki z opozycją.

La Nation Belge 8.VIII. w koresp. z Warszawy podkreśla, że punktem kulminacyjnym zjazdu legionistów było przemówienie b. premiera Sławka o projektowanych zmianach konstytucji. Dziennik podaje bez komentarza obsz. streszczenie wspomnianego przemówienia.

Neue Zürcher Ztg. 7.VIII. zamieszcza komunikat PAT. o zjeździe legionistów i o przemówieniu prez. Sławka.

Journal des Nations 8.VIII. podaje ten sam komunikat.

Neue Freie Presse 9.VIII. w koresp. z Warszawy pisze z powodu nowego projektu zmiany konstytucji, że ma ulec zmianie także ordynacja wyborcza, która podobno silnie ograniczy prawa mniejszości z wyjątkiem mniejszości ukraińskiej. Dziennik zaznacza, że niema jeszcze potwierdzenia tych wiadomości, lecz nie jest wykluczone, iż rząd będzie szukał porozumienia z poszczególnymi grupami mniejszości narodowych celem pozyskania większości.

Neue Freie Presse 9.VIII. zamieszcza w dodatku gospodarczym artykuł sen. M. Szarskiego o gospodarzem położeniu Polski. Autor podnosi odporność gospodarki polskiej na srożący się kryzys światowy i w szczególności omawia rozwój gospodarczy Mało-

poli Wschodniej i pożyteczną rolę Targów Wschodnich we Lwowie.

POLSKA A NIEMCY.

Neue Zürcher Ztg. 9.VIII. zamieszcza artykuł prof. Ottona Hoetzscha „Der polnische „Korridor“, który nawiązuje do artykułu I. Paderewskiego, napisanego z powodu książki Smogorzewskiego o Pomorzu polskim oraz do pracy zbiorowej o Gdańsku i stosunkach polsko - niemieckich, wydanej kosztem fundacji Carnegie'go; Hoetsch pisze, że dla narodu niemieckiego wystarczy jedno spojrzenie na mapę, aby ocenić „bezsensowność“ polskich granic. Autor dowodzi, że dzisiaj już istnieją powszechnie zresztą znane materiały źródłowe, z których wynika, że nie Prusy, t. j. nie Fryderyk Wielki, lecz Rosja w osobie Katarzyny II dała początek upadkowi Polski, a udział Prus ograniczył się początkowo do zajęcia tylko ziem, będących już przedtem niemieckimi. Pomorze nie było nigdy czysto polską ziemią, gdyż dzieje osadnictwa tej prowincji dowodzą, iż ilość Niemców zawsze była tutaj poważna a od 1772 r. kraj ten nabrał całkowicie znamion niemieckiej pracy kulturalnej. Wreszcie przeciw dzisiejszemu naciskowi Polski na politykę morską autor wysuwa ten argument, że dzieje wykazują, iż Polska nigdy nie była narodem żeglarczy, a jej polityka bałtycka przeciw Zakonowi krzyżackiemu i Gdańskowi nigdy nie miała odpowiednika w potędze morskiej. Polska oczywiście powinna posiadać łączność z drogami komunikacji światowej lecz taka sprawa obecnie nigdzie nie jest łączona z istnieniem „korytarzy“. Autor wkońcu zaznacza, że zagadnienie to polega na tem, iż zachodnio - wschodniemu kierunkowi ekspansji niemieckiej przeciwstawia się północno - południowy kierunek polski i od siły starcia będzie zależeć los Europy.

POLSKA A GDAŃSK.

Deutsche Ztg. 10.VIII. komentuje znaczenie umowy polsko-gdańskiej, oświadczając, że zainicjowana przez rząd Wolnego Miasta polityka może wśród pewnych okoliczności wyprowadzić całą politykę

PRACOWNIA ZAGRAZNIENIA

CODZIENNY BIULETYN
WYDAWANY W WARSZAWIE

MINISTERSTWA SPRAW ZAGRAZNIENIOWYCH

Rok VIII
Warszawa, piątek 11 sierpnia 1933 r.
ADRES REDAKCJI: ul. Marsa, Focys 1. Telefon 544-50. Wawa. Nr. 28

TRESC: Sprawy polityczne i gospodarcze w Polsce — Polska a Niemcy — Polska a Gdansk — Zagadnienia ogólnie polityczne w Niemczech — Polityka zagraniczna III-go Rzeszy — Kwestionariusz wehrmacht — Sytuacja polityczna i gospodarcza w S. K. R. — Sytuacja polityczna w Czechosłowacji — Sytuacja polityczna w Rumunii — Kina

SPRAWY POLSKIE

SYTUACJA POLITYCZNA I GOSPODARZA W POLSCE

Ważne wydarzenia i polityczne tony tygodnia
Ważne

POLSKA A NIEMCY
Ważne wydarzenia z VIII konferencji politycznej w Warszawie, 10-11 sierpnia 1933 r. Konferencja ta, której przewodniczył gen. M. Szczerbiec, miała na celu wypracowanie porozumienia między Polską a Niemcami w sprawie kwestii granicznych i gospodarczych. Wskazywano na konieczność wzajemnego zrozumienia i współpracy, szczególnie w dziedzinie gospodarczej. Podkreślano, że polsko-niemieckie stosunki polityczne i gospodarcze są ściśle powiązane i że żadne jednostronne działania nie przyniosą korzyści. Wskazywano również na rolę międzynarodowego prawa i sprawiedliwości w rozwiązywaniu sporów. Konferencja zakończyła się podpisaniem ośmiu deklaracji, które miały być podstawą do dalszych negocjacji i porozumień.

The Manchester Guardian 8.VIII zamieszcza wst. o wewnątrzpolitycznej sytuacji w Polsce od roku 1926 oraz o stosunkach z Niemcami i sytuacji. Artykuł jest wyjątkowo rzeczowy i dyktando.
Prace Presse 8.VIII w Warszawie, 10-11 sierpnia 1933 r. Wskazywano na konieczność wzajemnego zrozumienia i współpracy, szczególnie w dziedzinie gospodarczej. Podkreślano, że polsko-niemieckie stosunki polityczne i gospodarcze są ściśle powiązane i że żadne jednostronne działania nie przyniosą korzyści. Wskazywano również na rolę międzynarodowego prawa i sprawiedliwości w rozwiązywaniu sporów. Konferencja zakończyła się podpisaniem ośmiu deklaracji, które miały być podstawą do dalszych negocjacji i porozumień.

POLSKA A GDAŃSK
Deutsche Ztg 10.VIII komentuje znaczenie umowy polsko-gdańskiej, oświadczając, że zainicjował ją przez rząd Wolnego Miasta polityka może wiodąc pewnych okoliczności wyprowadzić całą politykę

Ważne wydarzenia z VIII konferencji politycznej w Warszawie, 10-11 sierpnia 1933 r. Konferencja ta, której przewodniczył gen. M. Szczerbiec, miała na celu wypracowanie porozumienia między Polską a Niemcami w sprawie kwestii granicznych i gospodarczych. Wskazywano na konieczność wzajemnego zrozumienia i współpracy, szczególnie w dziedzinie gospodarczej. Podkreślano, że polsko-niemieckie stosunki polityczne i gospodarcze są ściśle powiązane i że żadne jednostronne działania nie przyniosą korzyści. Wskazywano również na rolę międzynarodowego prawa i sprawiedliwości w rozwiązywaniu sporów. Konferencja zakończyła się podpisaniem ośmiu deklaracji, które miały być podstawą do dalszych negocjacji i porozumień.

POLSKA A LITWA.

wschodnią Niemiec ze splotu powikłanych stosunków niemiecko-polskich i pchnąć ją w kierunku decyzji, których sens i forma zależą od polski. Rauschnig — pisze dziennik — wysunął w Volkstagu jasną alternatywę: albo uda się doprowadzić do uregulowania odpowiadającego w całej pełni interesom Gdańska, albo też Gdańsk szukać będzie innej drogi, a mianowicie zmiany sytuacji Gdańska. Głos ma obecnie Polska. Od jej gotowości zależy, czy umowa z dnia 15 września będzie ratyfikowana, otwierając drogę do dalszych porozumień, czy też Gdańsk, zgodnie ze swą zapowiedzią, znowu będzie musiał się cofnąć do komisarza Ligi. Byłoby to początkiem żądania rewizyj, którym będzie się musiało w ten czy inny sposób zadość uczynić.

Ostpreussische Ztg. 7.VIII w art. wst. p. n. „Nowy zwrot w stosunkach polsko - gdańskich” stwierdza, że obecnie zdaje się nadchodzi nowy zwrot w długoletniej wojnie dyplomatycznej między Wolnym Miastem a silnym sąsiadem polskim; dziennik ostrzega jednak przed zbyt optywizmem, motywując to tem, że Polska nigdy jeszcze nie udowodniła czynem, iż zamierza poważnie wykonywać podpisane umowy. W końcu dziennik podkreśla, że dla podupadłego gospodarstwa gdańskiego byłoby więcej niż pocieszające, gdyby faktycznie udało się przez pojednawczy gest Gdańska spowodować zwrot w stosunkach polsko - gdańskich.

La République 9.VIII zamieszcza w dep. z Warszawy tekst wywiadu, udzielonego ag. Havas przez dr. Rauschniga w sprawie zawartych ostatnio umów polsko-gdańskich.

Corriere della Sera 8.VIII. podaje krótką wiadomość o układach polsko - gdańskich (wg. depeš Reutera).

Popolo d'Italia mówi o tych układach w korespondencji z Berlina zatytułowanej „Ustępstwa polskie wobec Gdańska”.

ZAGADNIENIA OGÓLNE

AUSTRJA A NIEMCY. DEMARCHE MOCARSTW.

Völkischer Beobachter 9.VIII. zamieszcza karykaturę, wyobrażającą policjanta austriackiego, na którego grzbiecie siedzi Dollfuss, strzelającego do bezbronnego Niemca. Karykatura ta zaopatrzona jest w następujący nagłówek: „Francja godzi się na powołanie przez Dollfussa 18.000 policji pomocniczej... .. Francja chętnie uzbraja Niemca przeciwko Niemcowi”.

Deutsche Allg. Ztg. 11.VIII. pisze, że włoskie urządzenie oświadczenie w sprawie stosunków austriacko - niemieckich prostuje legendy, które szczególnie w Paryżu są łączone z tą sprawą. Francuzi chcieli za wszelką cenę zatuszować niepowodzenie demarche w Berlinie, a teraz komunikat włoski położył temu kres. Dziennik określa jako znamienne to, iż rząd angielski mniej niż rząd francuski wziął pod uwagę rozsądną włoską radę i stąd ta gra dyplomatyczna nabiera ciekawego znamienia. Niezadowolony Francja zdaje się teraz występować przeciw Anglii. Niemcy są w tem położeniu, że przy tej całej grze mogą ograniczyć się do roli widza.

Der Tag 11.VIII. pisze, że prasa francuska atakuje gwałtownie rząd włoski z powodu uchylenia się od wspólnego kroku dyplomatycznego w Berlinie w sprawie Austrii. Francuzi wskazują, że angielski chargé d'affaires ograniczył się tylko do ustnego przedsta-

Königsb. Allg. Ztg. 6.VIII. w notatce p. n. „Polsko - litewska wojna radjowa” informuje, że ostatnio jeden z prelegentów radjostacji wileńskiej, mówiąc w „kwadransie litewskim” o stosunkach polsko - litewskich, miał oświadczyć, iż Polacy w przeciwieństwie do Litwinów są realistami i dlatego w kwestji wileńskiej postępują według zasady: „Cośmy wzięli, tego nie oddamy”. „Königsb. Allg. Ztg.” podkreśla, że pisma polskie są z tego powodu nadzwyczaj obudzone i domagają się śledztwa przeciwko winnym.

Lietuvos Aidas 9.VIII. informuje o aresztowaniu przez władze polskie prelegenta, wygłaszającego przemówienia w języku litewskim podczas nadawania t. zw. „kwadransu litewskiego” przez radjostację wileńską. Dziennik podkreśla, że aresztowanie tego prelegenta widocznie zostało spowodowane jego powiedzeniem, że „Polacy są większymi realistami od Litwinów i nie oddadzą tego, co wzięli”. W końcu dziennik zaznacza, że „kwadrans litewski” najprawdopodobniej zostaną zniesione.

Lietuvos Aidas 9.VIII. zamieszcza w związku z aresztowaniem na Litwie uzbrojonego Pleczkajtisowca, J. Slavinskasa — obszerny komunikat litewskiego departamentu bezpieczeństwa o działalności pleczkajtisowców w Wileńszczyźnie. Komunikat zaznacza, że wśród politycznych emigrantów litewskich panuje rozbiecie i rozłam na dwie grupy wzajemnie zwalczające się: pleczkajtisowców i paplauskasowców. O jakiegokolwiek bądź działalności politycznej wśród tych emigrantów — wdg. komunikatu — nie może być mowy; prawie wszyscy emigranci litewscy mają znajdować się na służbie wywiadu polskiego, który — wdg. komunikatu — uzbraja ich oraz wypłaca wynagrodzenie lub też zatrudnia na pewien przeciąg czasu w instytucjach rządowych, by zbyt nie obciążać skarbu państwa utrzymaniem emigracji litewskiej.

wienia stanowiska rządu angielskiego i w ten sposób częściowo rząd angielski wycofał się z tej sprawy.

L'Echo de Paris 9.VIII. podaje treść komunikatu ag. Conti, dotyczącego demarche francusko-angielskiego, p. n. „Komentarz ag. Conti wzmacnia bezczelność odpowiedzi niemieckiej”.

La République 9.VIII. streszcza art. „Il. Kurj. Codz.”, który w związku z demarche Francji i Anglii u rządu Rzeszy występuje przeciwko paktowi 4-ch.

Reichspost 10.VIII. podaje komunikat włoski w sprawie stosunków austriacko - niemieckich z którego wynika, że rząd Hitlera zobowiązał się do zaniechania propagandy radjowej i lotniczej przeciw Austrii. Dziennik wyraża zdziwienie, że pomimo tych zapewnień propaganda przeciwaustrjacka hitlerowców nie tylko nie ustała, lecz się zaostrzyła.

The Times 8.VIII. w kor. z Berlina, omawiając demarche Francji i W. Brytanji u rządu niemieckiego oraz komunikat niemiecki w powyższej sprawie, pisze, że ton komunikatu wykazuje, iż rząd niemiecki nie jest skłonny do uczynienia czegokolwiek bądź dla odprężenia sytuacji. Pragnienie pozyskania sobie sympatyj brytyjskich, tak często proklamowane przez partję hitlerowską, nie doprowadzi do żadnych poważniejszych zmian w polityce w stosunku do Austrii, w każdym razie nie pod tak łagodną presją, jaką dotychczas stosowano. Problem walki o Austrię może być kwestją zasadniczej waki dla Niemiec hi-

Wielka spowolniona...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...

Wielka spowolniona...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...

Wielka spowolniona...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...

WIELKA SPOWOLNIENIA OGÓLNE

Wielka spowolniona...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...

Wielka spowolniona...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...

Wielka spowolniona...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...

Wielka spowolniona...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...

Wielka spowolniona...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...

Wielka spowolniona...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...

AUSTRIA A NIEMCY
DEMARCHIE MOCARSTW

Wielka spowolniona...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...

Wielka spowolniona...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...

Wielka spowolniona...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...
L'Echo de Paris 2.VIII...

tlerskich. Może on zdecydować, czy państwo hitlerowskie będzie trwało, czy nie. Jeśli hitlerowcy zwyciężą, to w sposób nieunikniony powstanie w opinii publicznej w Niemczech i w państwach Europy środkowej przeświadczenie, iż Hitler zwyciężył wówczas, gdy Brüningowi się nie udało i to w obliczu tej samej opozycji. Autor nie przypuszcza, by hitlerowcy zaprzestali swej kampanji przeciwko Austrii, szczególnie, że nie wierzą, by Francja, W. Brytania lub Włochy posunęły się dużo dalej niż do ostrzeżeń w obronie Austrii. Należy więc przypuszczać, iż kampanja będzie trwała dalej — być może z przeprowadzeniem w niej lokalnych zmian i w innej formie. Celem kampanji jest podminowanie sytuacji rządu austriackiego, postawienie go w sytuacji, w której ustąpienie staje się nieuniknione i w ten sposób doprowadzenie do wyborów, w których zostanie wykazana siła partji narodowo - socjalistycznej w Austrii. W tym wypadku władza przesłaby w ręce hitlerowców. Formalna unja z Niemcami nie byłaby potrzebna. Narodowosocjalistyczny kanclerz w Austrii byłby w tym samym stopniu zależny od Hitlera jak narodowo-socjalistyczny prezydent senatu w Gdańsku.

The Manchester Guardian 8.VIII. pisze, że przedstawienia Francji i W. Brytanji były poczynione w przyjaznym tonie, dlatego też pewne zdziwienie wywołało stanowisko von Bülowa. Autor pisze, że trudno zrozumieć, na czym Niemcy opierają swoje stanowisko, iż pakt czterech nie dotyczy austriacko - niemieckich stosunków, i że Niemcy nie dopuścili się żadnych wykroczeń przeciwko paktowi. Francja i W. Brytania poczyniły swoje przedstawienia na podstawie paktu właśnie dlatego, że umożliwia on złożenie protestów w najbardziej dogodnej a jednocześnie najmniej znaczącej formie. Bez paktu Austrija byłaby niewątpliwie zmuszona, w związku z akcją niemiecką — apelować do Ligi Narodów.

The Manchester Guardian 8.VIII w związku z wstrzymaniem się Włoch od złożenia wspólnego protestu pisze w kor. z Wiednia, że celem Włoch — wdg. dobrze poinformowanych kół — było danie Niemcom możliwości wycofania się bez nadmiernej utraty prestiżu. Mówi się w Wiedniu, że kampanja austriacka jest kwestją prestiżu dla kanclerza Niemiec urodzonego w Austrii.

The Daily Telegraph 8.VIII. Kor. dypl. pisze, że jeszcze przed démarches Francji i W. Brytanji oświadczone z ramienia rządu niemieckiego, iż zostaną powzięte natychmiastowe kroki celem położenia kresu propagandowym lotom aeroplanów nad terytorjum austriackim, jak również obelżywym przemówieniom o rządzie austriackim w rozgłoszeniach radja niemieckiego. Autor pisze: Według przypuszczeń, przyjacielskie uwagi, poczynione przez Mussoliniego prywatnie wobec rządu niemieckiego, przyczyniły się w dużej mierze do tych obietnic szybkiej poprawy stosunków niemiecko - austriackich. W kołach brytyjskich zmiana stanowiska Niemiec została przyjęta z zadowoleniem.

Daily Herald 8.VIII. pisze, że we wszystkich stolicach Europy przypisywano duże znaczenie démarche Francji i Anglii w Berlinie. Uważa się, że pokój Europy Środkowej zależny jest od zaprzestania przez Niemcy interwencji w Austrii. Jeśli Hitler nie wcieli w życie hasła swojej mowy, wygłoszonej w Reichstagu w maju, to Niemcy znajdą się izolowane wówczas, gdy zbierze się konferencja rozbrojeniowa.

Prasa włoska powstrzymuje się dotychczas od podawania jakichkolwiek własnych komentarzy w sprawie démarches Francji i Anglii u rządu Rzeszy, notuje natomiast skrzętnie głosy niemieckie i angielskie w których mowa jest o stanowisku Włoch.

Slovak 9.VIII. w artykule informacyjnym p. n. „Ingerencja mocarstw nie odniosła skutku — konfliktem niemiecko - austriackim musi zająć się Genewa!” podkreśla m. inn., że odpowiedź niemiecka na démarche mocarstw poruszyła cały świat. W Niemczech — pisze dziennik — jest wysuwana ta okoliczność, że Włochy nie przyłączyły się do démarche'u francusko - angielskiego, mimo, iż obchodzi je w wielkim stopniu akcja niemiecka w Austrii.

Lietuvos Žinios 9.VIII. podają doniesienia z Londynu i z Paryża w sprawie démarche francusko-angielskiego w Berlinie pod ogólnym tytułem „Jeśli Niemcom nie wystarczy przestroga, to będą wobec nich zastosowane inne środki”.

SYTUACJA POLITYCZNA W NIEMCZECH. POLITYKA ZAGRANICZNA III-EJ RZESZY.

Völkischer Beobachter 9.VIII. w koresp. ze Szczecina, informującej o zakończeniu budowy nowego odcinka kolejowego przez Odrę, podkreśla wielkie znaczenie dla niemieckiego Wschodu tej nowej linii, której budowa wraz z dwoma mostami na Odrze kosztowała 30 milionów mk.

Pommersche Ztg. 8.VIII. informuje o wykryciu w Szczecinie większego składu broni, znajdującej się dotychczas w posiadaniu komunistów. Dziennik dodaje, że wielu komunistów dobrowolnie donosi policji o ukrywanych przez partję materiałach propagandowych oraz broni.

Pommersche Tagespost 8.VIII. w art. wst. p. n. „Durchbruch durch die Einkreisung” omawia skutki, jakie dla Niemiec pociągnęłyby przystąpienie państw Europy Środkowej i Południowej do paktu wschodniego — Litwinowa. Dziennik uważa, że dzięki polityce Goemboesa plan okrążenia Niemiec, przynajmniej w najbliższej przyszłości, nie będzie mógł być zrealizowany. Dziennik konstatuje następnie z zadowoleniem, że zbliżenie francusko - włoskie, wyrażające się w ustosunkowaniu do spraw naddunajskich, przestało się obecnie posuwać naprzód. Zdaniem dziennika, przerwę tę niemiecka polityka powinna wykorzystać w tym sensie, ażeby przez zawarcie odpowiednich umów handlowych z Węgrami, Rumunją i Jugosławją przerwać okrążanie Niemiec. Narazie chodziłoby o przyznanie wymienionym państwom ułatwień w przywozie produktów rolniczych do Niemiec, przyczem sprawa musi być w ten sposób postawiona, ażeby nie ucierpiało rolnictwo niemieckie. Dziennik jest zdania, że ulokowanie na rynku niemieckim zbóża zagranicznego z państw, o których wyżej była mowa, jest tylko kwestją odpowiedniej organizacji zbytu.

REWIZJONIZM WĘGIERSKI.

Le Quotidien 9.VIII. zamieszcza art. V. Samareta p. n. „Jak rewizjoniści węgierscy chcą odbudować więzienie narodów?” Autor rozumie racje, dla których Włosi pragnęliby osłabić M. Ententę i mieć u granic Jugosławji silne militarnie Węgry, wszelako nie może zrozumieć pobudek tych anglosaskich i francuskich osobistości, które litują się nad utratą przez arystokratów węgierskich ich latyfundi na Słowaczczyźnie i w Siedmiogrodzie. Dziennik — na zasadzie danych statystycznych o odsetku Węgrów w

dawnych Węgrzech i odsetku mniejszości węgierskiej w powojennej Jugosławji, Rumunji i Czechosłow. — uważa rozwiązanie sprawy przez traktaty za bardziej sprawiedliwe od stanu z przed wojny. „Rozgłoszenie żądania przez Węgrów rewizja oznacza powrót pod jarzmo madziarskie milionów Chorwatów, Słowaków i Rumunów”. W końcu jaskrawie przeciwstawia autor położenie mniejszości w państwach M. Ententy — położeniu mniejszości na Węgrzech, akcentując uproszczenie tej ostatniej przez Węgrów.

SYTUACJA POLITYCZNA I GOSPODARCZA W Z. S. R. R.

Rytas 9.VIII. zamieszcza koresp. o niezwykłym głodzie, panującym na Ukrainie sowieckiej. Dziennik pisze: Głód, ogólnie biorąc, jest zastraszający. Dotychczas w najbardziej urodzajnych południowych obszarach Ukrainy nie zebrano z pól nawet jednej trzeciej urodzajów. Posłane przez władze sowieckie maszyny rolnicze nie nadają się do użytku. Wszędzie daje się zauważyć chaotyczność gospodarki. Włościanie są pogrążeni w najwyższej apatii. W niektórych wsiach wszyscy mieszkańcy poumierali z głodu. Każde niepowodzenie wywołuje wciąż rosnącą falę terroru i nowe gwałty. Tylko tą drogą Moskwa może jeszcze utrzymać się przy władzy i usuwać się z pod odpowiedzialności za popełnione absurdy. Czas byłoby wreszcie położyć kres wszystkim tym bajkom, jakoby naród rosyjski pod rządami komunistycznymi żył lepiej, niż dawniej.

Lietuvos Žinios 9.VIII. w art. p. n. „Krach gospodarki kolektywnej w Sowietach” podkreśla, że agrarna polityka Stalina, która, oddawna przechodzi ostry kryzys, przybrała ostatnio formy zastraszającej katastrofy. Dziennik pisze: W r. b. Stalin ogłosił całemu światu, że już 61 procent gospodarstw rolnych w Sowietach zostało zsojalizowanych i objętych 224 tysiącami „kołchozów” i 5 tysiącami „sowchozów”. Ale Stalin, mówiąc o tych olbrzymich rezultatach kolektywizacji, pominął milczeniem jej rezultaty, które są następujące: W r. 1913 produkcja zboża w Rosji wynosiła 81,8 milj. tonn, w r. 1930 — 72,2 milj. ton, w r. 1931 — 69,9 milj., a w r. 1932 — już tylko 58,5 milj. ton. Ponieważ obecna technika uprawy roli stoi znacznie wyżej od przedwojennej, to taki smutny obraz gospodarstwa sowieckiego można wytłumaczyć jedynie nieudolnymi metodami tej gospodarki. Jeszcze gorzej przedstawia się sprawa gospodarki hodowlanej: podczas gdy w r. 1928 było jeszcze w Sowietach 70 milj. sztuk bydła rogatego, to w r. 1932 już tylko 35 milj.; liczba owiec w tym samym czasie spadła z 146,6 milj. do 75,5 milj. Jeśli uwzględnić, że ludność Sowietów wzrosła od r. 1928 o przeszło 20 milionów, to taki stan gospodarstwa sowieckiego, wywołanego ekscesami „piatiletki”, wymaga od dyktatorów zmiany polityki. Sowiety dobitnie ilustrują zasadę, że ekonomja jest jaknajściślej związana z polityką i że polityka średniowieczna — spędzania siłą włościan do „kołchozów” — czyni bezsilną całą technikę gospodarczą i prowadzi kraj do katastrofy ekonomicznej.

SYTUACJA POLITYCZNA W CZECHOSŁOWACJI

Slovak 9.VIII. zamieszcza odezwę, częściowo skreśloną przez cenzurę, w której nawołuje Słowaków do wzięcia gremjalnego udziału w urządzanym w Nitrze uroczystym obchodzie 1100-lecia zgonu bo-

haterskiego księcia słowackiego, Pribiny. Obchód ten — głosi odezwa — winien przypomnieć narodowi słowackiemu, że wolne państwo słowackie istniało w swoim czasie i miało świetną przeszłość; terażniejsi Słowacy winni wykazać swem przybyciem na uroczystość w Nitrze, gdzie będzie przemawiał do nich nieugięty wódz narodu słowackiego, Andrzej Hlinka, że idea niepodległego państwa słowackiego żyje jeszcze i dzisiaj w duszy i sercach całego narodu słowackiego. W zakończeniu odezwa podkreśla, że obchód w Nitrze będzie manifestacją dążeń Słowaków do samodzielnego bytu państwowego.

W art. wst. dziennik wyraża zadowolenie z powodu tego, że we wszystkich zakątkach kraju słowackiego czynione są gorączkowe przygotowania do obchodu licznych organizacji młodzieży wiejskiej, studentów i włościan. Dziennik wzywa inteligencję słowacką do podjęcia usilnej agitacji wśród warstw mniej uświadomionych, by jaknajwiększa liczba osób wzięła udział w tym obchodzie, który będzie jednocześnie manifestacją siły i niepodległościowych dążeń narodu słowackiego.

Slovak 10.VIII. polemizuje z niektórymi dziennikami czeskiemi z powodu deklaracji Hlinki, podanej wczoraj, a znacznie okrojonej przez cenzurę. Dziennik podkreśla, że prasa czeska zgóry nie uznaje myśli, aby naród słowacki mógł być niezależny. Jednak naród słowacki już za Pribiny miał początki niepodległego bytu i każdy Słowak powinien na idei niezależności opierać swoją działalność, czy to będzie Hlinka, czy przywódca Słowaków, żyjących w Austrii, Jehliczka... albowiem działacze słowaccy nie potrzebują czekać na obce rozkazy dla służenia idei niezależności swego narodu.

SYTUACJA POLITYCZNA W RUMUNJI.

Cuwantul 9.VIII. w art. wst. przyznaje, że rodzina Bratianu ma zasługi dla Rumunji, gdyż losy tego kraju w ciągu półwieku są związane z tem nazwiskiem, ale społeczeństwo rumuńskie przechodzi rozwój, zwłaszcza zaznaczony po wojnie, z którym się trzeba liczyć. W związku z oświadczeniem Dinu Bratianu, że obecne rządy nie dają sobie rady z mnóstwem zagadnień, wyjaśnia autor, iż może to właśnie rządy poprzednie są temu winne.

Universal 9.VIII. w art. wst. w związku z rocznicą zwycięskiej bitwy Rumunów pod Marasesti wskazuje, że uroczystość ta oraz słowa króla, wypowiedziane na niej, są odpowiedzią na dążenia rewizjonistyczne. Rumunja na nikogo nie napadnie, ale na każdą napaść zareaguje.

RÓŻNE.

Wozroźdzenie 9.VIII. donosi z Warszawy, że Jan Polański, skazany przed 3-ma laty na 3 lata więzienia za zamach na poselstwo sowieckie w Warszawie, znajduje się obecnie nie w więzieniu, lecz w pewnym zakładzie psychiatrycznym w okolicach Warszawy i w najbliższej przyszłości zostanie wypuszczony na wolność.

Prasa litewska z 9.VIII. zamieszcza obszerny komunikat ag. „Elty” z Pragi, zawierający cytaty z licznych dzienników czeskosłowackich, w których dziennikarze czeskosłowaccy wyrażają swe zadowolenie z pobytu na Litwie oraz podnoszą osiągnięty przez nią postęp w dziedzinie kulturalnej i gospodarczej.

W tym celu...
W tym celu...
W tym celu...

W tym celu...
W tym celu...
W tym celu...

W tym celu...
W tym celu...
W tym celu...

SYTUACJA POLITYCZNA W KUBIE

W tym celu...
W tym celu...
W tym celu...

W tym celu...
W tym celu...
W tym celu...

ROZNE

W tym celu...
W tym celu...
W tym celu...

W tym celu...
W tym celu...
W tym celu...

W tym celu...
W tym celu...
W tym celu...

SYTUACJA POLITYCZNA I GOSPODARZA W KUBIE

W tym celu...
W tym celu...
W tym celu...

W tym celu...
W tym celu...
W tym celu...

SYTUACJA POLITYCZNA W CZECHOSŁOWACJI

W tym celu...
W tym celu...
W tym celu...